

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

MŰSORFÜZET

1983. január - február

A füzet tartalmazza:

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat közérdekű közleményeit.

**Minden kedves tagtársunknak
eredményekben gazdag, boldog
új esztendőt kíván a Társulat**

Vezetősége

M E G H I V Ó

1983. január 31-én 16 órakor a Társulat helyiségében
/Bp. VI., Anker köz 1-3. félémelet 7./ munkaértekez-
letet tartunk.

Témája: Lénárt László: A bibliográfia speleologica
hungarica 1961-1980 tematikus felosztása

/A tematikus felosztással kapcsolatos megbeszélés témá-
ját tartalmazó előzetes írásos anyagot a Titkárság
kivánságra megküldi./

H I R E K

A Szlovák Szpeleológiai Egyesület rimaszombati területi csoportja 1982. szeptember 16-tól 19-ig Gaál József vezetésével kutató expedíciót szervezett a Melléte és Beretke között elterülő karstvidéken.

A négynapos expedíció keretében sor került eddig fel nem térképezett kisebb barlangok felmérésére, barlangok és felszíni karstjelenségek fotódokumentálására, karstformák vizsgálatára, régészeti, történelmi és névtani adatok, ill. anyagok gyűjtésére.

A sikeres expedíció munkájában a rimaszombati kutatócsoport tagjai között geológus, geográfus, régész, történész és biológus szakemberek is részt vettek, valamint meghívottként budapesti barlangkutatók is. A expedíció eredményeit a kutatók publikációkban fogják ismertetni.

Dr. D. Gy.

A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület kutatói a hosszantartó, nagy szárazságot kihasználva a Létrási-vizesbarlangban a végpontot jelentő Tó környékének kutatására koncentrálnak erejüket.

1982. november 20-án a Tó vize 1,6-1,8 m-el volt mélyebben, mint az átlagos vízszint. Az általános vízszintesökkenés következtében a Tavi-ág homokszifonja a barlang kutatása óta először került szárazra, s így az eddig mindössze 2 buvár által látott, 1978 végén feltárt Buvár-ág számunkra is ismertté vált. A második szifont viszont csak két igen kistermetű kutatónak sikerült leküzdeni. /A hír leadásának időpontjáig a 3. vizes szifon utjukat állta./

A száraz időjárásban is bizva folytatjuk a feltáró kutatást a Tó környékén, egyszerre több helyen is, újabb barlangrészek megismerésének reményében.

L. L.

A miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen 1981-82. folyamán a következő speleológiai témájú megbízásos munkák /és részmunkák/, ill. diploma- és TDK dolgozatok készültek:

1. Az esztramosi Földvári-barlang képződményeinek vizsgálata /dr. Wallacher László, az OKTH Észak-magyarországi Földgyelősége részére/
2. A Lillafüredi Anna-mésztufabarlang geológiai feltárása /Lénárt László, a Borsod Tourist részére/
3. A Miskolc-Tapolcai várhegyi felhagyott mészkőbánya természetvédelmi területté és geológiai parkká való átalakítása /Szlabócsky Pál és munkatársai, az OKTH-n keresztül a Központi Földtani Hivatal részére/
4. A Bükk földtudományi természetvédelmi értékeinek ismertetése és értékelése /Vojtilláné Szabó Zsuzs /Vojtilláné Szabó Zsuzsanna, NME diplomadolgozat/
5. Angol-magyar speleológiai kiadvány /Miklós Gábor - Szalóky Judit, NME TDK dolgozat/
6. Francia-magyar speleológiai kiadvány /Miklós Gábor, NME TDK dolgozat/
7. A Nehézipari Műszaki Egyetem karszt- és barlangkutatásának története, feltáró és tudományos munkájának ismertetése /Csató István, NME TDK dolgozat/

L. L.

Közismert, hogy a Létráisi-vizesbarlangban 1971 óta folynak a klimatológiai- és osepégésmérések. Ezideig a beállított mérőeszközöket semmiféle embertől származó szándékos kártétel nem érte. Ezért hatott ránk bénítólag 1982. november 20-án, hogy méréseinket nem tudtuk elvégezni, mert a barlang első részéből ismeretlen tettesek 7 db hőmérőt elloptak, 2 db-ot összetörttek, valamint 2 osepégésmérő edényt megrongáltak.

Az OKTH-nál ismeretlen tettesek ellen feljelentést tettünk.

L. L.

A Labor MIM Esztergomi Karszt- és Barlangkutatók 1982. november 21-én a Pilis-hegységben, Pest megyében, a Vaskapuvölgyben egy 0,6 x 1 x 1,5 m-es üreget találtak, melynek feltöltött fehékszintjét 1 m-el lesüllyesztve négy különböző irányban szétfutó járatot találtak. Az ily módon felfedezett, még kis kiterjedésű, feltáráásra váró hidrotermális kialakású üregrendszernek "Borostyán-barlang" nevet adták.

M. T.

Az Acheron Barlangkutató Csoport december 5-én a Mátyás-hegyi-barlang keleti zónájában újabb 65 m-nyi szakaszt tárt fel, amely a Mikulás-ág nevet kapta.

A nagyméretű teremből és több folyosóból álló szakasz érdekességét kalcitkristályok, szeptáriás iszap és szép oldásformák növelik.

Az új szakaszból még számos irányban ígérkezik lehetőség továbbjutásra.

Kné F. K.

Észrevételek

a bódvaszilasi barlangnap technikai megrendezésével
kapcsolatban

A barlangnapon szemlélőként az alább felsorolt hibákat fedeztem fel. Ezek a hibák esetenként előfordulhatnak, de sorozatos megjelenésük feltétlenül balesethez vezethet.

Baglyok-szakadéka:

- a helyszínen füllel ellátott nittek találhatók, e helyett a kötés rögzítése egy nagy köhöz, osokorba kötve történt, így a kötél hosszan surlódik a falnál,
- kötél toldása karabinerrel, főlöszleges tag beiktatása,
- az odakészített tartalék kötél végétől 6 m-re köpenye teljesen, magja kevésbé sérült volt.

Almási-zsomboly:

- kötél kikötése két fához osokorba /egy fa is elég lenne/, így hosszú a felfekvés, a bejáratnál elhelyezett nitteket nem használják, pedig a surlódást erősen csökkentené,
- a második aknában levő nittekből csak egyet használtak rögzítésre - ez kevés, legalább kettő szükséges, főleg, ha van.

Fenyves-zsomboly:

- a kötél rögzítése két nitthez bulin osomóval történt, de a osomóban rossz szarát terheltek.

Vecsem-bükki-zsomboly

- a kötél kikötése két fához osokorral történt, melyben a bulin osomót rossz irányban terheltek,
- az első aknában a kötél toldása osomóval történt, az akna megosztására a kedvező helyen lévő nittet nem használták,
- a 80-as akna tetejénél a kötelet korhadt fához rögzítették, az ott található füllel ellátott nitteket nem használták,
- az akna felénél található nittekekkel ellátott párkányt nem használták fel az akna megosztására, helyette osomóval összekötött kötelet /a osomó -55 m-nél/ használták,
- a barlang bejáratát kétköteles technikával képzelték el és szerelték be, holott Magyarországon ezt a technikát nem használják és a barlangnap vegyes társaságnak igen sok problémát okozott.

Meteor-barlang

- a kiírás szerint bejárásához egyéni technikai felszerelés nem szükséges, ugyanakkor a barlangot nem építették ki megfelelően. Mégis a verseny során technikai felszerelés nélküli leereszkedés közben csipőcsonttöréses baleset történt.

Kérlek benneteket, hogy a fent ismertetett módszerek helyett az alábbiakat alkalmazzátok!

1. A bulin csomó ivből kijövő szarát terheljük!
2. Bőven elég egy biztos fa, nem kell az erdőt is körbekötni!
3. Használjuk a barlang szájánál elhelyezett nittet, melyek a ki- és beszállást megkönnyítik!
4. Fagerendát ne használjunk rögzítésre, csak élőfát!
5. Kötélünk érjen végig az aknában!
6. Ha a kötél nem ér végig, a toldásnál helyezzünk el nittet, mely az átszerelést könnyebbé és biztonságosabbá teszi!
7. A rögzítés legyen egyszerű és áttekinthető!
8. Rögzítéshez két nitt szükséges és elegendő!
9. A kötél minél kevesebb helyen feküdjön fel a falra!
10. Használjuk az egykötteles technikát!

Lukács László
Műszaki Bizottság

Felhívjuk

**a Területi Szervezetek,
a Szakosztályok,
Szakbizottságok, valamint
a Barlangkutató Csoportok**

vezetőinek figyelmét, hogy

1982. évi jelentésüket

**1982. február 15-ig a Társulat Titkárságára megküldeni szives-
kedjenek /Bp. 1061 Anker kősz 1-3./.**

Beküldendő példányszám:

**Területi Szervezetek, Szakbizottságok, Szakosztályok
2 példány**

Barlangkutató Csoportok 4 példány

**/2 pld. a Társulat dokumentációja és a Beszámoló szerkesz-
tésére /utóbbi fényképek nélkül/ 2 pld. az Országos Kör-
nyezet- és Természetvédelmi Hivatal Felügyelősége, illet-
ve a Környezetvédelmi Intézet Barlangtani Osztálya részé-
re./**

**Minden barlangkutató csoport évi jelentése automatikusan
részt vesz a Cholnoky Jenő pályázaton.**

Cholnoky Jenő karst- és barlangkutatói pályázat

A Magyar Karst- és Barlangkutató Társulat Elnöksége és az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal annak érdekében, hogy elősegítse a Társulat keretében folyó karst- és barlangkutatói tevékenységet, főként a kutató és feltáró munka megfelelő szintű dokumentálását, az elért eredmények összefoglalását, valamint ezek értékelését, évenként ismétlődően

Cholnoky Jenőről elnevezett pályázatot

ir ki.

A pályázat díjazására a Társulat 12.000 Ft-ot, az OKTH 20.000 Ft-ot biztosít.

A pályázat díjai:

egy	I. díj	6000 Ft és oklevél
két	II. díj	5000 Ft és oklevél
három	III. díj	4000 Ft és oklevél

Különdíjak kiosztására 4000 Ft áll rendelkezésre, amelyet a bírálóbizottság elsősorban dokumentatív értékű és a barlangvédelem érdekében végzett munkáért ill. részmunkáért ítél oda. Különdíjjal az 1-3. helyezett nem díjazható.

A pályázatok beadási határideje: minden év február 15.

A pályázaton kizárólag a Társulat keretében működő csoportok ill. kutató kollektívák /nem megbízási munkát végző ad hoc bizottságok, előzetes munkatervet benyújtó legalább 3 egyéni kutatóból álló kollektívák/ vehetnek részt, éves jelentésükkel ill. zárójelentésükkel.

A jelentések nem tartalmazhatják az előző években leadott részek ismétlését, lezárult kutatás összefoglalása kivételével, akkor is csak röviden, nem szó szerinti ismétlésként..

Nem értékelhető a megbízási munkák keretében végzett tevékenység.

A pályázatok 4 példányban küldendők be a Társulat Titkárságára, melyből 2 példányt a Társulat, 2 példányt az OKTH kap. /A 4 példányból 3 azonos kivitelű fotókkal illusztrált legyen, 1 példány fotók és díszes kötés nélküli szerkesztési példány./

Külföldön végzett kutatási eredmények nem kerülnek értékelésre...

Kérjük, törekedjenek a tömör, lényegre törő fogalmazásra, az elbeszélő, nem informatív külsések mellőzések.

A pályázatok felépítésének és értékelésének szempontjai:

1. Tárgyevi munkaterv /a munkaterv végrehajtásának értékelése/	0-5 pont
2. Összefoglalás /a jelentés felépítésének sorrendjében, fejezetenként az eredmények tömör meg- fogalmazása/	0-5 "
3. A feltáró tevékenység ismertetése /a barlang neve, helymeghatározása, negatív eredmény is ismertetendő, új sza- kasz hossza, ismertetése, térképe /tér- képminőség pontozása az 5. pontban/ és egyéb dokumentációja/	0-15 "
4. Tudományos kutatás, feldolgozása ismer- tetése /különböző vizsgálatok, feldolgozások, kataszterezések összefoglaló eredményei, táblázatok stb. kiemelve az új eredménye- ket/	0-25 "
5. Térképmelléletek /csak új feltárások ill. új felmérések térképe melléklendő, a nemzetközi jel- kulcs figyelembe vétele/	0-10 "
6. Fotódokumentáció /mind művészi, mind dokumentációs fel- vételek, hangsúly a dokumentatív értéken legyen/	0-10 "
7. Csoporttevékenység /csoportlétszám, fenntartó szerv, vezető, összejövetelek helye, gyakorisága, ren- dezvények, előadások, oktatás, turák, ta- nulmányutak, stb. megjelent publikációk felsorolása/	0-10 "
8. Függelék /önálló szakdolgozat, TDK-dolgozat, tanfolyami anyag stb./	0-15 "
9. A jelentés kivitele /esztétikum, helyesírás, földrajzi nevek írása/	0-5 "

100 pont

A térképmelléleteket és fotódokumentációt nem szükséges külön fejezetben közölni, hanem a megfelelő szöveges rész-
hez csatolható.

F E L H I V Á S

az 1983. évi TAGDIJAK BEFIZETÉSÉRE

Kérjük kedves Tagtársainkat, hogy 1983. évi tagdíjait a mellékelt csekklapon befizetni sziveskedjenek.

Kérjük a befizetéskor a csekken olvashatóan feltüntetni a küldő nevét, címét és kutatócsoportjának nevét, vagy azt, hogy egyéni tag.

1983. évi tagdíj:

Felnőtt tagoknak	150,- Ft
Ifjúsági, katona és nyugdíjas tagoknak	60,- Ft

Titkárság

FIGYELEM!

1983. I. félévében jelenik meg a Magyar Karst- és Barlangkutató Társulat és a Magyarhoni Földtani Társulat közös kiadásában Piros Olga: Karbonátos kőzettani, karstgenetikai és speleológiai bibliográfia című munkája. A közel 3000 tételt felsorakoztató munka felöleli a téma magyar irodalmát 1900-tól, valamint az általánosabb üledékföldtani munkákat 1975-től. A könnyebb tájékozódást kőzettani, regionális földtani, rétegtani, karst- és barlangtani mutató egészíti ki.

Várható ára: 50 és 100 Ft között

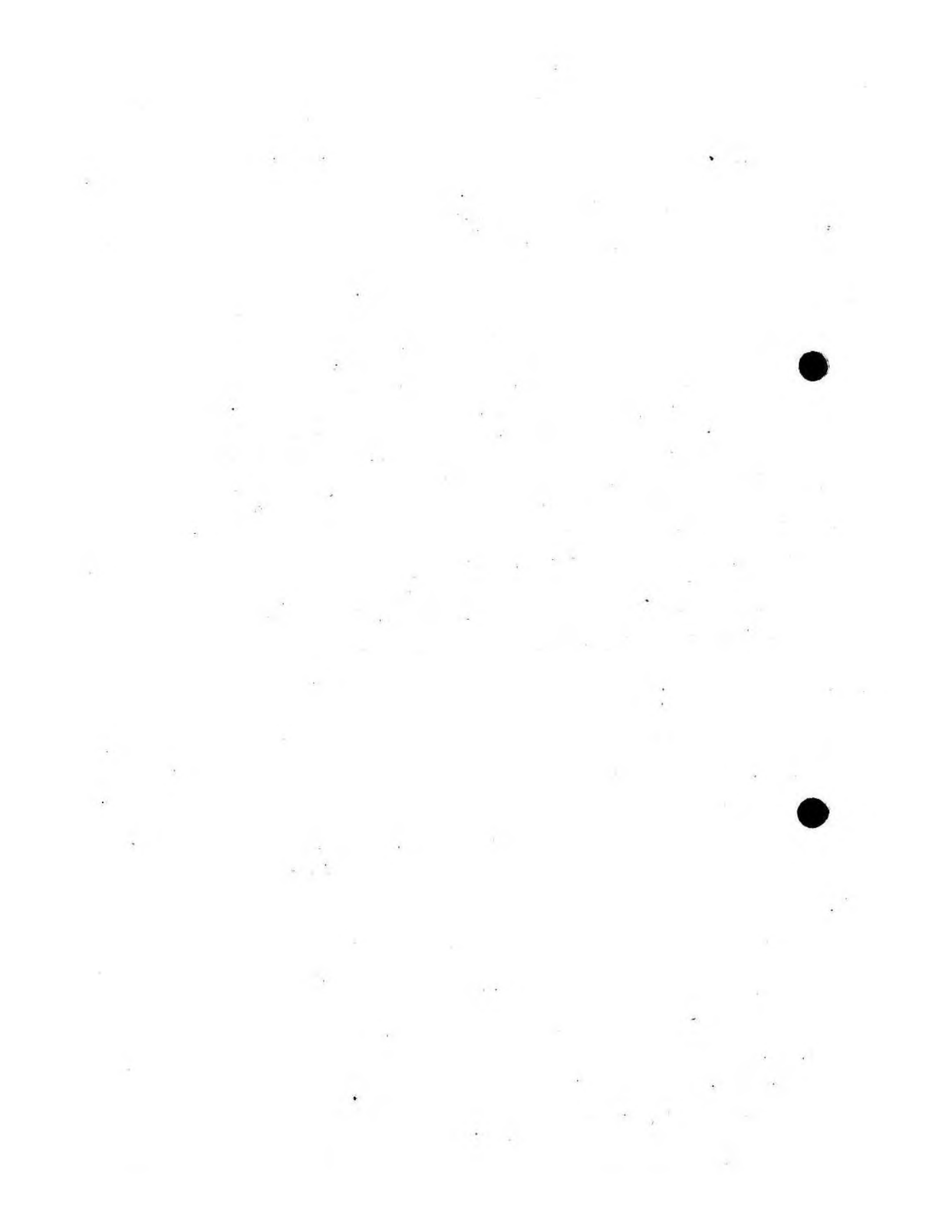
Kérjük, hogy az igényeket 1983. január 30-ig a Titkárságon jelezni sziveskedjenek.

Név: . . . . .

Lakcím: . . . . .

Igényelt példányszám: . . . . .

. . . . .
alíráás

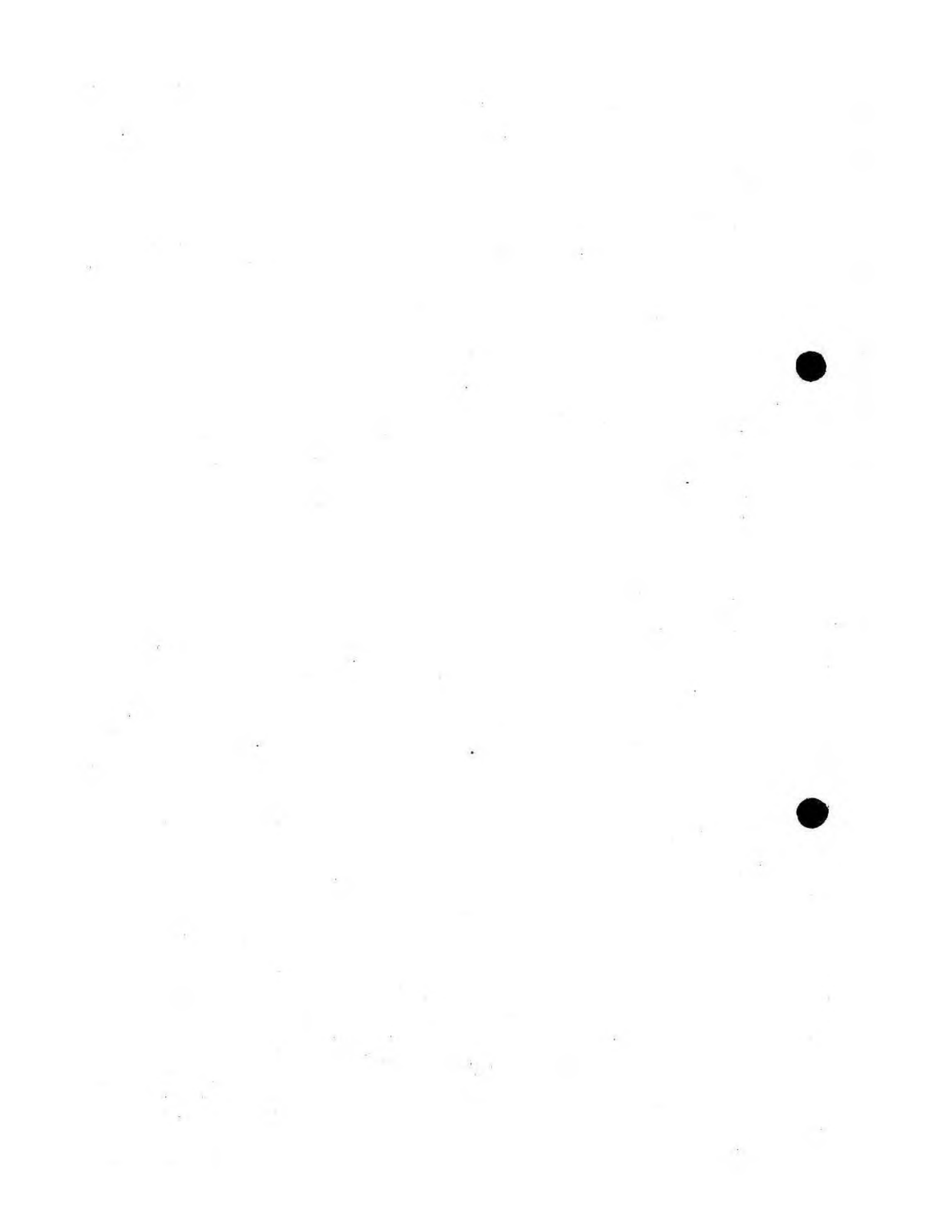
M E G J E L E N T I

MKBT Beszámoló 1977. és 1978. évi kötete

Szerkesztette: Dr. Kordos László

Helyreigazításként e helyen közöljük, hogy a Beszámoló 1977. kötet támogatóinak névsorában a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület neve helyett tévedésből Lénárt László neve jelent meg. A hibáért elnézést kérünk.

Titkárság

MTESZ - egyesületi használatra !

**Kiadja: Magyar Karszt- és
Barlangkutató Társulat**

Készült: 950 példányban

82/3947 MTESZ Házinyomda, Bpest.

Felelős vezető: Deli Sándor

